

/ Is het echt zo beroerd gesteld met ons rekenonderwijs?

Dat was even schrikken in april, toen de onderwijsinspectie in haar rapport *Peil.Rekenen-Wiskunde* bezorgd liet weten dat veel leerlingen ‘niet zo goed rekenen als ze zouden kunnen’. Uit onderzoek bleek dat aan het eind van de basisschool slechts een derde van de leerlingen het streefniveau 1S haalt, terwijl de ambitie ligt op twee derde. Toch is het niet alleen maar kommer en kwel, vindt Stanja Oldengarm, leerplanontwikkelaar rekenen en wiskunde bij SLO. Internationaal onderzoek onder groep 6-leerlingen laat juist een positieve ontwikkeling zien.

Samen met haar SLO-collega's houdt Stanja Oldengarm zich bezig met trendanalyses. In dat kader bestudeert ze onder meer twee rekenonderzoeken die onlangs zijn gepubliceerd. In het voorjaar van 2019 hebben 3.355 Nederlandse leerlingen in groep 6 de digitale TIMSS-toets over rekenen en natuuronderwijs gemaakt. TIMSS staat voor Trends in International Mathematics and Science Study, en wordt in 58 landen afgenomen. Onlangs kwam de onderwijsinspectie met *Peil.Rekenen-Wiskunde*, waarbij het gaat om leerlingen van groep 8, van dezelfde scholen. Beide onderzoeken zijn om de vier jaar en dus zeer geschikt om trends vast te stellen. Bij TIMSS (uitgevoerd door Universiteit Twente) kunnen uitkomsten internationaal vergeleken worden, bij *Peil.Rekenen-Wiskunde* wordt gekeken naar referentieniveaus.

Negatief

Hoe kijkt Stanja naar de conclusie van de onderwijsinspectie op basis van *Peil.Rekenen-Wiskunde*? Klopt het dat Nederlandse leerlingen op het gebied van rekenen onder hun niveau presteren? “Op zich wel, maar ik vind het jammer dat het zo negatief geframed wordt. Het is beslist niet zo dat alle kinderen in Nederland slechte rekenaars zijn, terwijl je dat hier wel uit op zou kunnen maken. Uit beide onderzoeken blijkt juist dat het rekenniveau in Nederland vooruit gaat. Zo concludeert TIMSS bijvoorbeeld dat de rekenprestaties van Nederlandse groep 6-leerlingen in de afgelopen vier jaar significant verbeterd zijn. De Nederlandse score is ook significant beter dan de gemiddelde rekenscore van Denemarken, Duitsland, Zweden en Frankrijk. We zien ook dat 98% van de leerlingen in Nederland het basisniveau haalt. Daarmee staan we internationaal gezien echt aan de top. In Nederland gaat heel veel aandacht uit naar kinderen die minder zijn in rekenen. Die krijgen volop extra instructie en begeleiding. Het probleem in

Nederland zit juist aan de bovenkant, en dat is ook wat in het rapport van de onderwijsinspectie naar voren komt. De meeste leerlingen halen wel het fundamentele niveau 1F, maar op streefniveau 1S ziet het er heel wat minder zonnig uit. Dit wordt ook bevestigd door TIMSS: maar 7 procent van onze leerlingen haalt het geavanceerde niveau. En daarmee scoren we zeer laag in het internationale onderzoek. De basis is op orde, maar we schieten tekort in het uitdagen van de betere leerlingen. Zo beschouwd klopt de kopregel boven het nieuwsbericht van de inspectie. Inderdaad leren veel kinderen niet zo goed rekenen als ze zouden kunnen. Maar je moet erbij vertellen dat heel veel zwakkere leerlingen wél het basisniveau halen.”

Op naar 1S

Welke taak zien de trendanalisten van SLO voor zichzelf naar aanleiding van de uitkomsten van de beide onderzoeken? “Kennelijk zijn veel leerkrachten tevreden als hun leerlingen voldoen aan het basisniveau. Maar de lat mag en kan best iets hoger. Blijf je leerlingen stimuleren om verder te gaan dan het basisniveau. Geef kinderen die goed kunnen rekenen en in no-time klaar zijn met hun rekenopdrachten, extra rekenwerk met meer verdieping en uitdaging. Elk kind heeft recht op een uur rekenen per dag, ook al is het na tien minuten klaar met de reguliere sommen. Daar ligt ook een taak voor ons als curriculumontwikkelaars. Eerst om te inventariseren of er al voldoende uitdaging in het curriculum zit, en zo niet – hoe dat kan worden aangevuld. En ten tweede om ook de leerkrachten te overtuigen van de noodzaak om hun betere leerlingen extra leerstof aan te bieden. Er is veel te winnen – vooral aan de bovenkant.” /

 Meer informatie: Stanja Oldengarm,
s.oldengarm@slo.nl